

Posamezna številka 6 vinarjev :

JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. do polne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnih uradnih K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 2.00, polletno K 1.00, četletno K 5.00, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—, Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnništvo je v Prandškanski ulici 8. Dopolni se pošilja uredništvu, naročnina upravnih uradnih K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 2.00, polletno K 1.00, četletno K 5.00, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—, Telefon številka 303.

Ljubljanska obrtna šola.

Redki so darovi, hi jih dobivamo z Dunaja. Darov pravzaprav sploh ni, ker ne dobimo niti tega, kar nam gre. Ako pade tuintam kaka drobtina od preobletne nemške miže na Dunaju, se to zgodi šele po dolgem moledovanju, ali pa šele tedaj, kadar dobe drugi desetkrat toliko. Odpravljajo nas pač z najmanjšimi darovi, ki so sploh mogoči, da nas za enkrat odženejo in da nam vržejo peska v oči in da pri tem drugi dobe več. To je že stara znana stvar.

Z velikim trudom se je posrečilo bivšemu ljubljanskemu poslancu Ivanu Hribarju, da je izposloval za Ljubljano novo obrtno šolo. Bogve koliko so prejeli drugi zato, da je nas smel doleteti ta dar. Nova velika obrtna šola je vključila temu za nas pomenila pridobitev, na tleh stare Emone se je tekom leta dvignilo krasno obširno poslopje, ki je gotovo najlepše te vrste v Ljubljani. Nova šolska stavba odgovarja vsem zahtevam moderne obrtne šole.

Nemcem je bila seveda obrtna šola od začetka pa do danes trn v očeh. Ne morejo si misliti, da bi bili Slovenci vredni takega daru. In naenkrat se jim je zsanjalo, da bo ljubljanska obrtna šola pravzaprav nemški zavod. Zato so ji posvetili zadnje čase veliko pozornost.

Tudi mi smo ob sklepu šolskega leta opozarjali naše starše na dva važna zavoda: na ljubljansko obrtno šolo in na tržaško trgovsko šolo. Storili smo to, ker poznamo važnost strokovnih trgovskih in obrtnih šol za narod.

Tačas je pisal graški Tagblatt, da moremo že iz tega sklepati, kak namen in pomen ima ljubljanska obrtna šola, ker jo je pridobil poslanec Hribar, ki je — seveda po resnem prepričanju graškega Tagblatta — srbofil. S tem je skušal Tagblatt opozoriti gotove kroge na ljubljansko obrtno šolo in je izrazil mnenje, da nova obrtna šola vendar ne bo slovenska. To je dalo misliti, kajti obrtna šola v Ljubljani je namenjena nam in nikomur drugemu. Naravno pa je, da jo bodo obiskovali sinovi vseh južnih dežel, ki za svoj gospodarski razvoj potrebujejo dobre obrtne izobrazbe. To pa je tako, kakor za nas. V tem je pomen ljubljanske obrtne šole — in Nemci nimajo na nji ničesar opraviti, ker imajo dovolj svojih šol.

Sedaj pa se je zopet oglašil neki nemški glas in sicer naravnost v Berlinu. „Berl. Börsenkurier“ je namreč prinesel pod naslovom „Die süd-deutsche Propaganda“ članek proti kulturnim zahtevam Slovencev. Praška „Union“ je članek primerno zavrnila in je dokazala nemškemu člankarju — ki je v ozki sorodnosti z graškim — da so zahteve Slovencev po lastnem šolstvu tem bolj opravičene, ker imajo Nemci na Kranjskem čevoško gimnazijo, ki šteje n. pr. samo 44 učencev, dočim Slovenci nimajo zase

niti slovenskih srednjih niti višjih šol. Nemški člankar se seveda zaletuje zopet v Ivana Hribarja in — v ljubljansko obrtno šolo, češ, da bo stala na leto celih 300.000 kron, torej več kakor koroške srednje šole, ki stanejo le 280.000 kron. „Union“ odgovarja nemškemu člankarju, da ljubljanska obrtna šola ni namenjena Kranjski ampak vsem južnim in primorskim deželam, ki štejejo milijon prebivalcev.

Iz vsega se torej vidi, da leži ljubljanska obrtna šola Nemcem v želodcu, to je znamenje, da je važna za nas. Zato opozarjamo danes iznova na njo. Šola je imela letos biti odprta. Stavba je gotova in upati je, da bo kmalu otvoritev. Zahtevamo seveda, da ta zavod služi svojemu namenu, da se Nemcem takoj o početku odločno pove, da je to slovenski šolski zavod, ki je namenjen južnim deželam, ker jim je bil nujno potreben za gospodarski razvoj. Nemci lahko kriče po polji o jugoslovanski propagandi in lahko pišejo hujskajoče članke v graških ali berlinskih časopisih, mi pa glejmo, da bomo na obrtni šoli vzgojili dober obrtni naraščaj, ki bo povzdignil naš obrtni stan in s tem naše splošno gospodarsko blagostanje.

Iz slovenskih krajev.

Iz Notranjih Goric. Velik sokolski tabor 10. septembra v Notranjih Goricah. Po slavni uspehih slovenskega sokolstva v tujini in širom slovenske domovine naj se kaže koliko je napredovalo in koliko misla za delo ima tudi sokolstvo tako črne ljubljanske okolice. Sicer je že čudno, da se po tolikem pritisku od strani duhovščine iz Ljubljane Sokol v okolici sploh še vzdrži. A ni dovolj to — hoče tudi napredovati. In res ni počivala mlada kri, dne 10. t. m. nam hoče dati račun svojega dela. Ne samo krepitev telesa — javna telovadba bo pokazala v tem velik korak naprej — ampak tudi okrepitev duha nam hočejo pokazati. In to bodo kazali mnogoštevilni mlaji, ki jih je podarilo priprosto ljudstvo v pozdrav bratskim društvom in gostom, ki prihiteli ta dan sem od vseh strani, posebno pa iz Ljubljane in pa mnogoštevilna udeležba priproste ljudstva na javni veselici. Posebno gostov iz Ljubljane se pričakuje, da polet v ta lepi naš kraj in prineso seboj poguma in navdušenja. Naj bo to gromča manifestacija posebno našega kmečkega sokolstva, napredna Ljubljana pa naj pokaže tu, koliko vpliva ima na svojo okolico. Natančen spored se pravočasno objavi.

Iz Šmartna pri Litlji. Tukajšnje pevsko društvo „Zvon“ priredilo dne 10. t. m. na vrtu g. I. Zoreta v Črnem potoku dobrodelni koncert in srečlovs sodelovanjem tamburaškega zbora. Čisti dobiček je namenjen nesrečnim

pogorelcem v Mokronogu. Vabimo in prosimo vsa blaga srca, da se v kar največjem številu udeležijo prireditve in tako vsak po svoji moči nekoliko pomore olajšati in hladiti bolj nesrečnih pogorcev. Začetek koncerta je točno ob 3. uri popoldan, vstopnina 50 h. Natančnejši spored se še pravočasno objavi po časopisih.

Iz Novega mesta. Telovadno društvo „Sokol“ v Novem mestu priredi v nedeljo dne 10. septembra 1911 svojo veselico na glavnem trgu v korist mokronoškim pogorelcem s sledečim sporedom: ob 4. uri obhod po mestu z razvitim praporom do veselice na glavnem trgu, ob 5. uri javna telovadba na glavnem trgu, po telovadbi prosta zabava, petje in ples. Svira sl. godba meščanske garde. Za jed in pijačo bo skrbnjeno v paviljonih, kar so prevzeli požrtvovalne novomeške narodne dame. Veselica je kakor omenjeno v prid pogorelcem v Mokronogu ter je želeli od vseh slojev kar najobilnejše udeležbe. Vstopnina prosta. Preplačila sprejemajo se pri blagajni na veselici prostoru. Kakor se čuje, nameravajo prihiteti na to veselico Sokoli iz bližnje okolice, iz Metlike, iz Gradaca, Črnomlja, St. Janža, Kostanjevice in Trebnjega ter se obeta veliko uspeha. V slučaju slabega vremena se vrši ta veselica v Citalniških prostorih. Ker gre tukaj za gmotno podporo ubogim pogorelcem, naproša se sl. občinstvo iz mesta in okolice, da se te prireditve kar najštevilnejše udeležijo, da pokažemo, da imamo ne samo odprto srce, pač pa tudi odprte roke za trpečega brata.

Iz Šnora. Vlomili so v torek 22. avgusta doslej še neznan zlikovci v trgovino g. Bizalja in mu pokradli veliko blaga in naložili na voz ter odpeljali proti hrvaški meji. Tatovi so delali jako premošljeno. Konjem so ovili kopita z vrečami, ravnotako so tudi ovili kolesa. In zato niso ljudje nič slišali. Orožniki tatove pridno zasledujejo, a doslej se jim še ni posrečilo, da bi jih dobili. Škode so tatovi napravili do 1600 K.

Iz Begunja na Gorenjskem. Naš oče in fant župan Trunk in njegova desna roka, brezbrskasti Korošec, sta si pridobila zopet nekaj novih zaslug za blagor in varnost podrejenih jima Begunjcev. Čutimo se dolžne, da kot neutrudljivi raznašalci slave župnikov in županove pribijemo v večno čast in spomin pri resnici. Ne bojimo se čisto nič župnikovih pridig o „hudobnih jezikih“, še manj se pa tresemo pred njegovimi grožnjami s sodnijo; nimamo niti primeroma toliko masla na glavi kot on, da bi se bali solnca. Sicer pa ima gospod Jaka ravno sedaj opraviti s sodnijo zaradi svojega jezika, štirinajst dni po pridigi o „hudobnih jezikih“. Kazen božja! Ne bomo se bavili nadalje danes s to osebo, ker je naš namen v prvi vrsti, omeniti par besed k požaru v Čišovcu. Tega je pogasil dež in prihranil Begunjam še več sitnosti, kot so jih že imeli

ravno po zaslugi župana in Korošca. Tudi ne bomo preiskavali, kdo je povzročil požar, ampak neizpodbitna resnica je, da je cela vas govorila o ognju cel teden, preden se je komu poljubilo kaj storiti zoper grozečo nevarnost. Župan in načelnik gospodarstvskega odseka, „ta kunštni“ Korošec, ki pametne ljudi rad zmerja s čucki, se do pretečene nedelje niti zmenila nista. Tisto nedeljo se je namreč fantu in županu zazdelo, da bi se tak ogenj dal ugonobiti kar z očmi in zato so poslali Korošca — stare ženice pravijo, da ima „ta hudi“ pogled — Drago, ogenj gledat. Ta se je vrnil in naznani strmečemu svetu: „Ni nobene nevarnosti!“ Pri tej suši, ki je vladala pretečeni mesec, naj bi ne bilo nevarnosti! To bi bil izprevidel vsak otrok, samo Korošec ne! Seveda se je razširil požar drugi dan, da ga nobena človeška sila ni mogla več pogasiti in takrat so gospod župan na drezanje od zgoraj oznanili, da bodo morali Begunji iti se pokoriti v Čišovec za njegove in Koroščeve grehe, oznanili so tlako in v prvi vrsti izbrali za ta posel može, ki so jim prav posebno pri srcu. Sicer bi pa bili lahko poslali župnika, da bi bil ta ogenj panal z najrazličnejšimi „žegni“; storili pa najbrž tega zato niso, ker Jaka niti dežja ni mogel izprositi, kako bo šele ogenj panal! Taka zanikernost in lenoba zaslužita najostrejšo grajo. Za poveljnika tlačanov v Čišovcu sta postavila Martinčka, to je onega moža, katerega je gasilno društvo zaradi dejanj, ki že hudo smrdijo po kazenskih paragrafi, vrglo z načelnškega mesta, kot se zapodi lumpa iz poštene hiše. Od takrat je velik prijatelj klerikalca Trunka, ta mu pa da za to kaj zaslužiti iz obč. blagajne, ker mož je vedno suh, kajti bajto je spravil na kant, pri opravljanju Rožičevega posesta pa je kot varuh dejal nekam 146 K, katerih ne more izročiti sodniji. Sodnija ga je zato zapodila s tega mesta, oče župan so ga pa poslali komandirat tlačane, ki so sami dovolj pametni. Komandiranje je bilo seveda brezuspešno, mož pa je po trudopolnem delu legal in gasil svojo ženo z žganjem. Za ta trud bo kajpada plačan iz občinske blagajne. Ne najdemo dovolj besedi, da ne bi zadostno obsojili takega gospodarstva. Kaj je bilo treba takega požara, ki bi se bil dal uničiti o pravem času z malim naporom, čemu trpi učenje ljudi, zmučenih od dnevnega dela, in kaj naj rečemo k temu razsipanju denarja? Ej, gospodje pazite in močno pazite in močno pazite, da ne doživite podobnega pogorišča ob volitvah!

Iz Proseka. Zdravstvene razmere na Proseku. V cen. listu „Edinost“ je dne 15. avgusta t. l. po zgornji naslovom izšel dopis v katerem se je nekdo, imenujmo ga A, pečal z okraj. zdravnikom, g. dr. Bechtlingerjem. Z dopisom, ki je izšel dne 20. istega meseca mu je nekdo imenujmo ga B, odgovarjal. Na to je dobil

zopet besedo A, ki je reagiral proti dopisu B. Poslednji pa ni prišel več k besedi. Prosimo torej uredništvo cen. lista „Jutro“, da priobči ta le odgovor: Pogreta in premeta fraza o umivanju zamorca nas pusti hladno dno duše, ker ni nič drugega kot fraza. Mi tudi danes ne pebijamo trditve o potajitvi, kakor je nismo v našem prvem dopisu.

Kako neki, ko pa smo skušali to na lastni koži. Vendar nas pa to prav nič ne moti v svojih izjavah, ker vemo, da errare humanum est. Resnica je pa nam nad vse. Resnica je pa tudi, kar dopisnik A v svojem prvem dopisu tudi sam priznava, da čeravno ga domači tu pa tam hipno potajijo, čež nekaj časa vendar pride, kakor je prišel h gospodoma župnikom....

Dopisnik pravi v svojem odgovoru z dne 22. avg. da kaj nam pomaga vsa svetovna spretnost in izobrazba kakega zdravnika, ako v slučaju sile dotičnega zdravnika ne moremo dobiti. Počasi, prijatelj! Tako hudo — kakor že zgoraj rečeno — pa vendar še ni. Temu nasproti pravimo, kaj nam pomaga če nam je zdravnik vedno za ledjama, če je pa ta morda tak, da ne moremo imeti pravega zaupanja vanj. Ali res ne ve g. dopisnik A, da zares zdravja potreben človek gre, če le more, tako ali tako, tudi dan hoda h kakemu izvedenemu in slovesnemu zdravniku. Ali ne ve, da so prišli bolniki k pok. okulistu Brettauerju celo iz Amerike. Da bi pa bil kak spreten zdravnik vsak hip na razpolago, kakor žepna ura, tega pa vendar ne moremo zahtevati. Enak luksus si lahko privoščijo oni, ki imajo svoje lastne zdravnike. Da, celo v bolnicah je treba včasih nekoliko potrpeti. To vemo iz lastnega izkustva.

Na milijone ljudi je, tudi v civiliziranih krajih, ki bi boga zahvalili, če bi imeli le del teh ugodnosti, kakoršnih imamo mi, kar se tiče zdravniške pomoči. Mi smo tega principa, da če se je komurkoli zares krivica zgodila od strani g. dr. Bechtlingerja, naj bi se tak slučaj svez, podprt z dokazili, nemudoma javil — ustmeno ali pisмено — predstojeci oblasti, kajti stari nemški pregovor — dasi morda ne imponira, a je resničen — pravi: „Frisch gewagt ist halb gewonnen.“ Če bi pa to ne pomagalo, naj bi se še le zadeva po časopisih javno ožigosala. Da se pa čaka leta in leta, da pride kaka kolera, in potem — udrij ga, vzbujaj sum, da ima vsa zadeva kako drugo ozadje. Sicer pa resno svetujemo zlasti odrasli mladini obojega spola, naj bi pridneje segala po knjigah zdravstvene vsebine, da bi si znala, ko odraste, sebi in drugim pomagati v raznih nepredvidnih nezgodah in boleznih. Vsaj za toliko časa, dokler pride zdravniška pomoč. G. dopisnik A se najbolj huduje nad tem, ker g. zdravnik stanuje v bližnjem Grljanu, kamor dospe dober pešec v približno 20. minutah, in ne na Proseku. Zakaj pa ni g. dopisnik to ožigosal takrat ko je slišal, da misli g. zdravnik zidati hišo v Grljanu? Če se nahaja zdravnik vsega skupaj vsak

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Vi ste mi prijateljica...
— Da, je odgovorila Perina ganjeno, prijateljica sem; od mene se ne bojte ničesar.
— Zdaj se ne bojim ničesar več.
Spogledali sta se; obedve krasotici sta pomoleli druga drugi roko z isto instinktivno gesto.
— Kje sem? je vprašala Bianka nato.
— V palači Aretinovi.
Bianka jo je začudeno pogledala...
— Ali ne poznate Aretina? Slaven pesnik je; ves svet se treše pred njegovimi satirami in občuduje njegove poezije.
Perina je govorila z naivnim ponosom.
— On služi mnogo denarja, je nadaljevala. Njegova natura je taka, da rad kriči, a drugače ni hudoben človek. Me, ki ga dobro poznamo, ne moremo razumeti, za kaj se ga tolikanj boje, Z nami je zmerom dober in zelo velikodušen...
— Z vami?
Perina je nenadoma zardela.
Po njenem domnevanju je bila Bianka nova služkinja, ki jo je Aretino privedel v svojo hišo. Razume se, da je iz lastne izkušnje le predobro vedela, kaj so pravzaprav služabnice Aretinove. In že si je očitala ta način hvale, ki jo je podelila svojemu gospodarju.
— Z vami? je vprašala Bianka.
— Z nami... svojimi služkinjami...
— Torej ste ena izmed služkinj gospodarja te palače?
— Da... sedem nas je...
Perina je bila tako očitno v zadregi, da je Bianka zapazila in se vprašala, odkod neki prihaja ta zadrega. Število Aretinovih služkinj je ni presenečalo: v palači njene matere jih je bilo še mnogo več.
— Torej, je povzela, pomirjena vse bolj in bolj, vi pravite,

da je gospod Aretino dober človek in poštenjak?

— Da... to se pravi... do nas je dober, a vi mu ne zaupajte popolnoma.

— Njemu?... Zakaj ne?

— Draga gospodična! Ne vprašujte me... v vaših lepih očeh vidim toliko nedolžnosti, da se ne vem kako izražati. Toda če hočete odgovoriti popravici na moja vprašanja, vam morem nemara koristiti... Kajti po plemenitosti in nedolžnosti vašega obraza sklepam, da niste namenjeni, da bi postali to, kar smo postale me druge.

— Kaj pa ste postale? je vzkliknila Bianka začudena.

— Poslušajte me dobro. Vi ne poznate Aretina, kakor pravite. Ali vas je on sam pripravil do tega, da se nahajate v njegovi palači? Z eno besedo, ali si vas je najel kot novo služkinjo?

Bianka je streslo.

— Ne, ne, je dejala. Tisti, ki me je privedel semkaj, je... no, saj ste ga videli.

— Bembo.

— Da, tako pravi, da mu je ime.

— Oh, to je ostudna in hudobna duša. Gorje vam, ako ste v njegovi oblasti. Toda kaj vam hoče? Kako se je zgodilo, da ste prišli z njim v to hišo?

Bianka je preprosto in naivno povedala svojo povest.

Tako je Perina izvedela, da je Bianka hči tiste slavne kurtizane, pri kateri je Aretino preživel sinočnji večer. In ko je Bianka dokončala svojo povest o dogodku in goščavi, je razumela vsa strašno resnico.

— Pomilujem vas, je dejala in ni mogla več premagati solz, ki so jo obile od sočutja. Tako mlada, tako lepa, pa v oblasti take zveril... Toda otihi vas hočem. Branile vas bomo vse, jaz in moje tovarišice. Se Aretin sam bi vas branil pred nakanimi tega človeka. In če bi bil tako podel, da bi se združil z Bembo zoper vas, vas spravimo me odtod. Pomirite se torej in pokrepčajte se; najprej jejte nekoliko, nato pa bežite in počijte.

— Da bi me spravile odtod! je vzkliknila Bianka, vijoča si roke. Saj ravno to je nemogoče!

— Zakaj pa? je vprašala Perina osuplo.

— Zato, ker mi je človek zagrozil s strašno katastrofo! Ako ga zapustim, je moja mati... oh, moja mati...

— Kaj?

— Izgubljena! Zavedam se, da ta podla duša ne preti zaman. Spoznala sem, da govori resnico, da pravi, da ve za strašno skrivnost, ki pomeni neizogibni pogin moje matere...

— Pa ostanite tukaj, če je že tako, da morate! Toda pri-sežem vam, da vas bomo branile vse, kar nas je!... Nikar se ne bojte, je dodala, videča, da se obup polasča Bianke iznova, prepustite nam vso skrb... Če vas v to hišo ni spravil Aretino sam, marveč vam preti Bembo s svojimi zahtevami, bomo že našle sredstvo, da vas otmemo. Le pomirite se...

Na nujno prigovarjanje Perine, ki je prisegla, da se ne gane od nje, dokler bo spala, je Bianka privolila in legla oblečena na posteljo. Skoraj mahoma je zaspala globoko spanje, ki jo je oživilo in podkrepčalo, dasi so ga neprestano motile hude sanje.

Proti večeru se je zbudila in zagledala Perino, ki je sedela ob njeni postelji in se ji smehljala.

Bianka se ji je dala prepričati in sedla za mizo, na kateri je vabila že pripravljeno večerjo.

Jedla je z dobrim tekom; saj je bila v tistih srečnih letih, ko žalost, najsi bo še tako silna, človeku ne brani jesti in spati.

Po končani večerji je Perina ravno hotela nadaljevati zjutranji pogovor, ko je zadonel Aretinov glas:

— Perina!

— Pustim vas za trenotek samo, je dejala Bianki, a se vrnem, kakor hitro mi gospodar pove, kaj hoče. Gotovo mi hoče dati svoja povelja zaradi vas.

Aretino je zaklical drugič; Perina je odhitela.

Nekaj minut nato so se odprla vrata zopet... In kdo je vstopil? Bianka je zagledala s strahom Bembo pred seboj. Vstala je in se pripravila na novo borbo.

Kakor bralec ve, si je Bembo najprej ogledal ulico, nato pa je zaprl vrata in se približal Bianki.

(Dalje.)

Pisarna-UNIVERSAL-agenture
: M. MULLEY
i. da, uredi in založi edini popolni slovenski

ADRESAR

za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inserente.

dan vsaj tri ure na Proseku, kar gosp. dopisnik sam trdi, izvzemši srede ni to ravno taka bagatela. V Sv. križu, ki šteje okoli 2000 prebivalcev, kamor prispe g. zdravnik z vlakom v 10 minutah, mejtem, ko ima iz Proseka celo uro hoda, ima tudi svoj ambulatorij in mnogo drugega posla. Ako torej on vestno opravlja ali če bi vestno opravljal svoje dolžnosti, se nam zdijo zahteva da mora bivati na Proseku, nekako pretirana, da, skoro nekaka utesnitev osebnosti. Koliko je visokih gospodov, pa tudi priprostitih delavcev, ki ne stanujejo ravno na pragu svojega urada, oziroma svoje delavnice. Pustimo torej vsakemu svoje veselje in prostost! Če pa smo res na škodi, takrat nastopimo pa z vso energijo proti onim, ki nam delajo krivico. — Bodimo pa vedno strogo objektivni.

Iz Trsta. Večkrat me je zybila prilika k Sv. Jakobu na veselico enega ali drugega tamošnjih pevskih društev. Na svoje veliko začudenje nisem slišal ničesar drugega kakor samo zabavljanje. Eno društvo zabavlja čez drugo. Posebno se odlikujejo v tem oziru mladi člani. Taki prepri gotovo ne koristijo nikomur. Zadnji čas je, da napravijo merodajni krogi konec tem žalostnim razmeram v društvih. Treba je resnega skupnega v prid slov. narodu. Sloga jači, nesloga tlači!

DNEVNE VESTI.

Dve slajni napredni zmagi. Včeraj so se vršile v mestu Ložu na Notranjskem občinske volitve po novem volilnem redu. Klerikalci so bili kljub vsem nasilnostim popolnoma poraženi. Naprednjaki so sijajno zmagali. Klerikalne sanje o zmagi se torej niso uresničile. — V soboto so se vršile občinske volitve v prijaznem trgu Vipava, ki je bila dosedaj klerikalna posest. Toda Vipavčani so sedaj pošteno pometli s klerikalci in jim izrgali občino iz rok. Živel! (zavedni naprednjaki).

Klerikalci na delu. K. notici v 543. številki našega lista se nam poroča: Iz notice bi se dalo sklepati, da je Antončič pil na račun onega starejšega gospoda, ki je o njem v notici govor, dalje, da je on starejši gospod klerikalnega mišljenja in slednji, da je Antončič pobegnil še predno je prišel stražnik. Zato je treba konstatirati, da je Antončič pil na svoj račun, da oni starejši gospod ni klerikalnega mišljenja in da je Antončič šel iz laške kuhinje šele kakih pet minut potem, ko je bil stražnik prišel intervenirati.

Še enkrat „Predzgodovinski piskrarij“ in moderna slovenska umetnost. Ker hotoma nikomur ne delamo krivice, rade volje priobčujemo to pismo, ki smo ga prejeli od g. Kobala, pisca v ljubljanskem uradnem listu priobčenega poročila o blejski umetniški razstavi. Pismo glasi: „Veseloštevovani gospod Milan Plut, lastnik in glavni urednik „Jutra“ v Ljubljani! Tvoj cenj. list „Jutra“ je v svoji številki z dne 1. septembra letos pod naslovom „Predzgodovinski piskrarij“ in moderna slovenska umetnost“ priobčil notico, v kateri pravi, da „klerikalci“, „ker sami sebe ne morejo z lastno učenostjo izrezati, na pomoč kličejo uradni list, ki je prišel obžalovanja vredno oceno blejske razstave in ki se odlikuje z veliko ignoranco kritika na umetniškem polju“. Ujjudno prosim, da mi dovoliš, da tem navedbam nasproti konstatujem to-le: 1. da je uradni list o blejski umetniški razstavi izpod mojega peresa prinesel po vsem svojem bistvu docela prav taisto sodbo, kot jo je v tej razstavi v „Jutra“ objavil Tvoj urednik

gosp. dr. I. Lah. Slučaj, ki že ni več slučaj, je hotel, da sva dva, in to drug od drugega povsem neodvisno, o tej razstavi izrekli docela taisto sodbo, urednik Tvojega lista in jaz. Če torej „Jutra“ v svoji poznejši številki o mojem poročilu govori kakor o „obžalovanja vredni oceni, ki se odlikuje z veliko ignoranco“, s tem ni udarilo samo po meni, ampak tudi po svojem uredniku dr. I. Lahu; 2. udarilo pa je povsem neopravičeno, ker sodijo celo prizadeti umetniki sami o blejski razstavi še vse ostreje, nego je bilo povedano v listu, čigar princip je dostojen ton. Sledi torej, da so umetniki večji ignorante nego sta poročevalca Tvojega lista in Ljubljancake, kar pa je vsekakor čudna stvar. — Imena umetnikov sem Ti povedal ustmeno. 3. V kolikor je bil „Slovenec“ dopisnik, ki je očitno povzročil vse te averzije, opravičen, v podporo svojih trditvev glede umetniške kvalitete slovenskih modernih navajati moje poročilo, je razvidno iz pisma v „Slovenec“ priobčenega v njegovi sinočnji številki, v katerem dokazujem, da mi je pripisoval trditve, katerih jaz nikdar izrekel nisem. 4. Iz vsega tega sledi, da je bilo umestno, da „Jutra“ na moja objasnjenja nepremišljene trditve svojega dopisnika popravi, zgodilo pa se je, da je „Jutra“ v svoji nedeljski številki obelodanilo zgolj neko povsem mimogrede povedano okoliščino, ki ne dokazuje prav ničesar in ki more le smešiti, in pa, da si poučeno, zabeležilo niti ene besede ki bi popravila v nepremišljenosti storjene krivice. Nevajen prenašati nezastužene brce in poznavajoč te kot moža, ki mu je do kulturnosti. Te prosim, da v svojem cenj. listu objaviš gorenje navedbe. Z nepremišljenimi in neopravičenimi osebnimi napadi stvari, kateri v prid sučemo svoja peresa že nekaj let, ne bo pomagano, pač pa utegnejo take ekspektacije vso nastajajočo umetniško-kulturno polemiko zavoziti na slep tir. Zato več preudarnosti in več doslednosti! Hvaležen na objavi gorenjih konstatacij sem z veselo spoštovanjem Tvoj — prof. Fr. Kobal.

Zatirana Germanija v Ljubljani še vedno ne da mirno spati graškemu „Tagblattu“. Nekaj nečuvencev se mu zdi, da so se morale s papirjem prepleti frankfurtske na plakatih za graški jesenski seje, ki pa niso bile „winzig klein“ ampak so se med drugimi naravnost odlikovale po svoji velikosti. Sicer pa velikost ni glavna stvar. Glavno je to-le, in na to naj si odgovori graški „Tagblatt“: Kaj bi se zgodilo plakatom, na katerih bi bile zastave v slovenskih barvah (vseeno, velike ali majhne), v Celju, Mariboru, Ptujju ali celo Gradcu? Ne vem, če bi se Nemci v teh mestih zadovoljili samo s prepletenjem slovenskih zastav! Če v Celju, Mariboru, Ptujju in Gradcu ne morejo trpeti slovenskih barv, naj nikar ne pričakujejo, da bomo mi v Ljubljani trpeli frankfurtske. Kar so pa tiče narodnih odznakov, naj pa Nemci kar lepo tiho bodo. Slovenec si z narodnim slovenskim odznakom v spodnještajerskih nemčurskih gnezdih gnezdih ne sme upati na cesto — če nima slučajno v žepu revolverja. — V Ljubljani se Nemcu zaradi tega, če je imel na sukni frankfurtski odznak, še nikdar niti las ni skrivil. Nemci lahko po dnevi in po noči hodijo po ljubljanskih ulicah s svojimi odznaki. Graški „Tagblatt“ pa piše na tak način, kakor bi mu to prav ne bilo. Ljubljancani se seveda vkljub „Tagblattovemu“ sistematičnemu hujskanju ne bodo brigali za odznake na prsih ljubljanskih Nemcev — ampak tega pa ne bodo nikoli dopustili, da bi jih frankfurtske že kar po plakatih izzvale!

Iz prisilne delavnice se nam poroča: „Kdor ni z nami, tega naj se le izklopi!“ — to je deviza dr. Lampe, tako se je izrazil ta „mož po božji volji“ nekemu klerikalnemu nadpazniku. Torej mož, ki bi moral kot deželni odbornik biti popolnoma nepristranski in pravičen in vedeti, da niso ljudje tu zaradi njegove slave, temveč je on tu zaradi ljudi — brez razlike političnega prepričanja — se brez sramu tako izraža. Ta izjava nam spet kaže, kakšnih nazorov je klerikalna večina deželnega odbora: s terorizmom in z brutalnostjo bi radi zmagali, kar pa seveda nikakor ne pojde, to bi bili že lahko gospodje iz prevideli. Katoliški duhovnik, ki bi moral biti zgled prizanesljivosti in ljubezni do nasprotnikov — je hujši, nego so bili Huni. Le tako naprej, dr. Lampe, bodo vsaj ljudje tam hitreje spoznali vašo toli hvalisano objektivnost in pravičnost na vse strani in bodo z vami obračunali!

Anarhija na c. kr. državnih železnica na Kranjskem. V zadnjem času se ljubljanski kazinoti silno trudijo, na kak način bi denuncirali slovenske uradnike in poduradnike na državnih železnica. Pričeli so slob silovit boj proti vsem slovenskim uslužbencem. Seveda, ljubljanske kazinote in „Grazer Tagblatt“ silno peče, da imajo slovenski uradniki in poduradniki na južni in državni železnici svojo stanovsko organizacijo, ki hoče predvsem doseči popolno enakopravnost slovenskega jezika z nemščim. Saj pa je bil za to tudi že zadnji čas. Slovenci od svojega prejšnjega kleeplazanja niso imeli ničesar. Ravnateljstva se niso skoro nič ozirala nanje, ampak so protežirala, kjer so le mogla nemške uslužbence, ne oziraje se na to, ali so zmogni slovenskega jezika ali ne. Če govori „Grazer Tagblatt“ dano o anarhiji na c. kr. drž. železnica na Kranjskem, je to samo znamenje nemške nadutosti in nemškega terorizma. Ljubljanski kazinoti naj si zapomnijo, da bo germanizacijska doba na drž. železnica na Kranjskem hoteli ali nehoti morala prenehati.

Slovensko gledališče. V včerajšnji številki „Jutra“ smo priobčili oficijelni program gledališkega ravnateljstva za letošnjo sezono. O repertoarju se ne da vnaprej dosti govoriti, ker je gotovo, da je repertoar samo nekaj načelni program ali pot, ki jo hoče slediti ravnateljstvo, ker ne pričakovane ovire velikokrat onemogočijo izvršenje repertoira ali pa literarni dogodki na drugih odrih povzročijo, da se prevzamejo v repertoar dela, ki jih ni na programu, tako da izostanejo napovedana dela. — Samo glede izvirnih slovenskih del bi radi nekaj pripomnili. Na repertoarju je letos samo eno delo slovensko delo in sicer Spicarjev „kralj Matjaž“, spominjamo se, da je bilo lani na repertoarju več izvirnih del, ki se niso iz raznih vzrokov vpriporila, a na letošnjem programu ne vidimo teh del. Kje leži vzrok? Ako so bila dela lani sprejeta v repertoar in ni prišlo do vzporitve, zakaj so se ta dela sedaj odložila od acta? — Se nekaj. Koncem lanske sezone se je govorilo, da namerava gledališko ravnateljstvo v prihodnji sezono posebno gojiti slovensko dramatiko in prirediti ciklus slovenskih predstav, ki bi naj obseg, vkolikor mogoče vsa dela, ki so se kdaj upriporila na slovenskem odru. Mi sme že takrat iskreno pozdravili to zamisel in priporočamo ravnateljstvu da vstraja pri nji in jo po možnosti izvede. Te slovenske predstave naj bi se priredile kakor ljudske popoldanske in sicer v kronološkem redu. Letos, ko je deželno slovensko gledališče postalo res slovensko gledališče, je prilika, da se tudi širše občinstvo pridobi za

izvirno dramatiko. Vsakega praznika in nedelje popoldne naj bi bilo posvečeno le slovenski dramatiki. Tako bi gledališko ravnateljstvo najbolje proslavilo dejstvo, da imamo sedaj v Ljubljani Slovenci svoje gledališče in na ta način postavilo temelj bodočemu slovenskemu narodnemu gledališču. Ako gledališko ravnateljstvo izvrši ta načrt odbije od sebe tudi razna očitavanja, ki se ji glede izvirnih del tolikokrat prte na ramena. Vsa gledališča prirejajo ljudske predstave, ki v njih nudijo širšemu občinstvu najboljša dela svoje literature, slovensko gledališče pa naj letos priredi v slovenskem gledališču slovensko sezono, ki bo seznanila slovensko ljudstvo s zgodovino slovenske dramske literature. Le na ta način bo tudi mogoče gledališkemu občinstvu odpraviti ono animoznost, ki jo goji proti izvirni slovenski dramatiki in ob priliki premijer izvirnih del napolniti hišo. Zdelo se nam je vredno, da to poudarimo in le želimo, da bi gledališko ravnateljstvo vpoštovalo ta naš nasvet, ki najde gotovo odobravanje vseh onih, ki imajo smisel za slovensko gledališče in slovensko dramsko literaturo.

Kriza v zagrebškem narodnem gledališču. Iz Zagreba se uam poroča: V hrvaškem narodnem gledališču se pripravila huda kriza. Med igralci in tudi dramatičnimi pisatelji vlada že delj časa velika nezadovoljnost proti intendantu pl. Treščecu. Način kako je postopal intendant Treščec proti dramaturgu pisatelju Ivo Vojnoviću, ki je hvalil ob priliki potovanja osiješkega gledališča v Zagrebu v svojih ocenah predstave tega ensembela, je vzbudil v hrvaški javnosti splošno nevoljo. Tudi igralci ki jih je intendant na turneji po Bosni in Dalmaciji na čuden način kritiziral, so nezadovoljni s sedanjem vodstvom ter so si ustanovili stanovsko organizacijo, da preprečijo preganjanje posameznih članov. Sedaj se pa javlja, da je podal dramaturg Vojnović svojo ostavko, ki jo utemeljuje s trditvijo, da mu je nadaljnje delovanje v hrvaškem gledališču v sedanjih razmerah onemogočeno. Ta ostavka Vojnovića bo v hrvaški javnosti, kjer uživa ugledni pisatelj velik ugled, naletela brezdvomno na hud odpor. Hrvaški listi ostro pišejo o razmerah v hrvaškem gledališču ter zvaljujejo vso krivdo na intendantu Treščecu, ki je bil kakor znano, predno je bil imenovan intendantom kotarski prestojnik (okrajni glavar) v Bosni. Listi zahtevajo odločno remediuro ter spremembo v vodstvu gledališča, ker je sicer kriza z dalekosežnimi posledicami neizogibna.

Drugje in pri nas. V Rovinju so bili že par let brez rednega občinskega sveta. Občinske posle je oskrboval posebni odbor. Letos spomladi je bil slednjič vendar izvoljen nov občinski zastop, in prva seja se je imela vršiti meseca februarja. Pa klerikalna manjšina je takrat preprečila volitev župana in sploh konstitucijo občinskega sveta. Za dan 3. septembra je bila sklicana nova seja občinskega sveta. Tudi to so nameravali klerikalci preprečiti. Oni so bili namreč proti volitvam vložili rekuz, najprej na vlado in potem, ker je bil ta odbit, na upravno sodišče, in so zahtevali na dež. predsedništvu, da se temu rekuru prizna odločilna moč, t. j. da se do rešitve rekuzi sploh ne sme občinski svet konstituirati. Toda deželno predsedstvo je to njihovo za-

htevo odklonilo. — V Ljubljani imamo slične razmere, kakor so bile v Rovinju. Tudi pri nas je občinska avtonomija suspendirana. Tudi pri nas so se vršile nove volitve, pri katerih so klerikalci dosegli revno manjšino. Tudi pri nas je klerikalna manjšina proti volitvam podala rekuz pri deželni vladi, in ko je bil ta odklonjen, pri upravnem sodišču, in je obenem zahtevala pri deželnem predsedstvu, da se temu rekuru prizna odločilna moč in se preje ne dovoli konstituiranje občinskega sveta. predno rekuz ne bo rešen. Toda medtem ko v Rovinju klerikalni zahtevi vlada ni ugodila, je z največjim veseljem ugodila v enaki zahtevi naša vlada slovenskim klerikalcem oziroma dr. Peganu. Kje je tu enaka pravica za vse? Kar je prav za rovinjske klerikalce, bi moralo biti prav tudi za naš! Sicer pa mi dvojno meo že prav dobro poznamo in nas ni pravzaprav čisto nič presenetilo, da se postopa v Rovinju drugače — namreč pošteno — v Ljubljani pa spet drugače — namreč krivično. Omenjamo ta slučaj, da se ne bo — pozabil.

Imenovanje. G. med. univ. dr. Mirko Črnič je imenovan za sekundarija Elizabetne bolnice v Novem mestu.

St. Mokranjac, ravnatelj „Srpske muzičke škole“ v Belgradu in znameniti srbski komponist je dobil diplomu pariške akademije znanosti, v kateri ga imenuje za njegove zasluge na glasbenem polju svojim dopisujočim članom.

Nove volitve v ljubljansko trgovsko in obrtno zbornico bodo po novem letu. Kakor stoji razmere zdaj v javnosti in razpoloženje med volilci, bo iz teh volitev izšel ne le podpredsednik kot naprednjak, nego bo tudi drugače odletelo par mastnih klerikalcev iz zbornice, zlasti pa tisti tiči, ki sta jih s svojimi volilnimi sleparijami spravila notri Kregar in Štefe. To pa klerikalce močno grize!

Surovosti napram vojakom 17. pešpolka. Iz verodostojnega vira smo zvedeli, da smo dobili glede zgoraj omenjene notice v št. 44. popolnoma napačne informacije. Dotični vojak je bil popolnoma postavno in opravičeno aretiran, ker je imel na sebi več pregreh. Tudi poročilo o neusmiljenem ravnanju g. četovodje Potočnika z aretirancem je bilo popolnoma neresničeno. G. Potočnik je pri vsej stvari popolnoma nedolžen. Toliko resnici na ljubo.

Sprememba posesti. Gospoda Deisinger in Plantarič v Škofji Loki sta kupila hišo gosp. Ed. Dolenza za 30.000 K. Kupila bosta tudi vse blago v trgovini in sicer za ceno, ki se bo določila glasom inventure, ki se pričakuje dne 5. septembra.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca avgusta 1911 sledeči promet, in sicer: Dohodki: A. redni dohodki. 1. Prispevki iz nabiralnikov 777 K 27 h, 2. prispevki podružnic, in sicer: Kranjsko 1031 K 53 h, Stajersko 1088 K 68 h, Primorsko 169 K 20 h, skupaj 2309 K 41 h. 3. Razni prispevki 2836 K 44 h, skupaj 5923 K 12 h. B. Izredni dohodki. 4. Prispevki za obrambni sklad 2672 K 63 h. C. Iz družbene glavnice se je dvignilo 3240 K — h. Skupaj 11.835 K 75 h. Izdatki. A. Redni izdatki: 1. Plače, remun. učit. osebja, razni ra-

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovrško slatino

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrško slatino, pošta Guštanj, Koroško, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

MALI LISTEK.

R. P.:

Moja Slavka.

(Konec.)

„Tudi jaz se bom spominjala na te, Bogomir!“
„S čim?“
„Tu in tam s kakim pismom.“
„In jaz s svojo ljubeznijo.“
„Ti me ljubiš, Bogomir?“
„Da, Slavka, ljubim te!“
„In kako dolgo?“
„Če ti hočeš, večno, večno...“
Povesila je Slavka svojo glavo, mi stisnila roko in šla... Le enkrat se je ozrla name, zdelo se mi je, da je jokala; še en pogled, in nisem jo videl več...

Dolgo, dolgo sem hrepenel po Slavki, vsak dan pričakoval kakega sporočila od nje, a vse moje hrepenenje in čakanje je bilo zastonj. Minili so meseci, minila so leta a o Slavki še nisem bil slišal nič. Gotovo je bila popolnoma pozabila name in v tujem svetu se je vživela v tuje življenje... In s časoma sta tudi moja ljubezen in moje hrepenenje zaspala. Mala iskra v srcu pa je tlela še pozna leta.

Prišel sem v tuje, veliko mesto. Tisoče ljudstva je vrvelo in hitelo mimo mene... Tedaj me je obšla čudna misel. Za čem hrepenim vse te mase ljudstva?... Gotovo za svojo srečo... In kaj je človeška sreča tu na svetu?... Njegov obstanek... Torej vsi ti tisoči ljudstva bite za svojimi obanki!... Ruzumem! Čudno mi je bilo tedaj pri srcu. Šel sem dalje, a sam nisem vedel kam... Zašel sem v temno mesto, v stranske ulice. Tu ni bilo življenja, ker vse je bilo tiho in prazno... Tedaj je stopilo pred me žensko bitje. Njena obleka je bila slaba in po čudnem parfumu je dišala... Skoro sem se ustrašil, da sem obstal.

„Gospod!...“
„Kaj želite, prosim?“
„Gospod, idite z menoj!“
Prišla me je za roko in me potegnila dalje.
„Kaj mi hočete? Kake namene imate z menoj?“
„O, gospod, nikar se ne bojte! Prosim vas, dajte mi zaslužiti goldinar!... Kako bo lepo!... Takoj bova na mestu, tu-le je hiša!“
Iz radovednosti sem ji sledil, a pripravljen sem bil na vse. Ženska se je obrnila vsak trenutek nazaj, če ji sledim.
Prišla sva do stare, napol razpale hiše.

„Dragec, stopi tu notri! Pa le nič se ne boj, tudi nazaj te spremim jaz!“
„Stopite vi naprej!“

V tem hipu se mi je zazdelo, kot bi nekdo zakričal. Ozirom sem se po ulici... Vse prazno in tiho.

Ze zopet! Isti glas, samo razločnejši! Se nisem li motil, da sem slišal svoje ime?

Se enkrat sem se ozrl po ulici... V senci hiš sem zapazil hiteti žensko, ki se je bližala s hitrimi koraki.

„Stopi vendar, dragec, stopi za menoj! Kaj se obotavljaš? Saj ni nobenega človeka nikjer!“

Komaj, da sem slišal te besede, sem zapazil žensko, ki je hitelo za nama.

„Bogomir!“
Stresel sem se; ne toliko radi mojega imena, temveč radi glasu.

Kje sem že slišal ta glas?...
„Bogomir, kaj ne, da si ti?“

„Kdo ste, prosim? Jaz vas ne poznam, le glas...“
„Bogomir, ali res več ne poznaš svoje nekdanje — Slavke?“

Slavka!

V hipu so mi stopili vsi nekdanski spomini o Slavki pred dušo, Slavka, ki sem jo ljubil z vso gorečnostjo in ki sem leta in leta zastonj po njej hrepenel, ista Slavka je stala pred menoj...

Gledal sem jo, ker nisem vedel,

ali sanjam, ali je resnica... Da, saj mora biti resnica! Ta glas še vedno tako sladak in mil! Le vedno iste temne, skrivnostne oči, ki sem jih nekdaj tako iskal, tako po njih hrepenel...

„Slavka!... Beseda mi je ušla ne-hote iz ust.“

„Bogomir!... Izgovorila je tako mehko, tako tiho.“

Trenotek sva se gledala iz oči v oči. Nato sva se vrgla drug drugemu v naročje, se objela in poljubila — prvič.

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanegega.

Ženska, ki me je speljevala seboj v hišo, je planila proti Slavki.

„Ne boš ga imela! Poberi se od tod! Saj sem ga prej dobila kot ti!“

Ne vem še vse, kake psovke bi bila razjarjena ženska iztresla nad ubogo Slavko, da nisem stopil jaz pred njo.

„Da ste mi takoj tiho! Sicer pa čemu se neki razburjate? Ta dama tu je moja zaročenka! Razumete? Da ne zinite več niti ene nespodobne besede, sicer...!“

Tu imate vaš goldinar in še enega povrhu! Mislim, da se nimate pritožiti! Adijo!

Začuden me je pogledala ter vzela z vidnim zadovoljstvom ponujen denar. „Kako ste dobri, gospod!“

Obrnil sem se k Slavki, ji ponudil roko v spremstvo in šla sva po poti nazaj po kateri me je privedla tako čudna usoda.

„Slavka, kako si me spoznala?“

Takoj mi je Slavka pripovedovala, da me je srečala na promenadi. Zdel sem se ji znan, a ni se mogla takoj spomniti, kje in v kakih razmerah me je že videla. Spomini s oči ušli na domače mesto na mladostne čase. Tedaj se je spomnila mene. Iste poteze, ista hoja! Ves čas mi je sledila in motrila od strani. Rada bi me sicer takoj ogovorila, a ni si upala. In ko je videla, kako me je ustavila tuja ženska v temni ulici, bi bila najrajši planila nanjo in me izrgala iz njenih rok. A premagala se je in mi sledila od daleč... Ko pa je naposled opazila, da me hoče tuja ženska spraviti v hišo, je vzkliknila: „Bogomir, kaj te je vendar privedlo v ta temni del mesta?“ je pristavila Slavka ob koncu svojega pripovedovanja.

„Slavka, oprost mi, jaz sem še sploh v vsem mestu tuj, in vse mesto je meni tuje. Kam me je vodila pot, nisem vedel. Ko pa sem bil enkrat že tu, me je pa gnala radovednost dalje. In ako ne bi bilo tebe, Slavka, bi bil stopil še korak naprej. Tako pa si me obvarovala ti! Slavka, kako plačilo zdaj zahtevaš od mene?“

čuni itd. 13.904 K 38 h. B. Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 2672 K 63 h, Skupaj 16.577 kron 1 h. Torej primanjkljaja 4741 K 26 h. Opomba. Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Dobavni razpis. C. in kr. vojaško oskrbovalno skladišče v Ljubljani nanaša trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da kupi vojna uprava za svoje postaje v Gradcu, Mariboru, Bejaku, Ljubljani, Gorici in Pulju večje množine sena in slame. Pismene ponudbe je poslati do 9. septembra 1911, 9. ure dopoldne c. in kr. vojaškemu oskrbovalnemu skladišču v Gradcu. Dobavni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Avtomobilske voznje prevzema Pavel Stele, Rimska cesta 19.

Ideal. Od torka do petka se predstavlja sijajna pantomina v štirih dejanjih: Crni sen z gđc. Kielsen v glavni vlogi. Slika je prava senzacija na polju kinematografske umetnosti. Dolgost filma 1270 m.

Junijska revolucija v Srbiji.

Memoarji aktivnega udeleženca.

V belgradski „Tribuni“ je začel priobčevati odvetnik A. Novaković, ki je aktivno sodeloval v zaroti proti kralju Aleksandru, katere rezultat je bil: smrt kralja Aleksandra in kraljice Drage 11. junija 1903, svoje spomine, ki vzbujajo povsod veliko zanimanje, ker dogodki so še vsem v živem spominu in je zanimiva vsaka nova, še neznana posameznost, posebno ako jo priobčuje človek, ki je v zaroti sam aktivno sodeloval.

A. Novaković s priobčevanjem svojih memoarjev nima posebno čistih namenov — to se vidi že iz teh števil „Tribune“, v katerih njegovi memoarji izhajajo — in zato ti memoarji ne bodo vzbudili posebne senzacije, kakor je to morda pričakoval njihov avtor, ker jih bo vsakdo čital z ono previdnostjo, ki je potrebna pri čitanju razkritij, pisanih s takim namenom, kot jih piše A. Novaković. Ali nove, do sedaj še neznane posameznosti so vendar zelo zanimive in zato jih začne priobčevati tudi „Jutro“, dobro vedo, da s tem ustrezajo svojim čitateljem.

V celoti, naravno, ne moremo priobčiti Novakovićevih memoarjev in sicer prav zato ne, ker bodo — kakor vidimo že iz začetka — preobširni in, drugo, za to, ker je v njih preveč tendence, kar pa čitateljev „Jutra“ niti zanimalo ne bi, da niti ne govorimo o tem, da nam niti na misel ne prihaja podpirati g. Novakovića v tem, da bi s svojim tendencioznim spisom dosegel svoje osebne cilje.

Ker so nam dobro znane razmere v Srbiji, kakor tudi dogodki pred in po junijski revoluciji, nam ne bo pretežko izločiti plevla od pšenice in tako bodo naši čitatelji zvedeli samo resnico.

S priobčevanjem Novakovićevih memoarjev začnemo že jutri, na kar posebej opozarjamo naše čitatelje.

(Dalej.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Pomanjkanje vode v Gorici.

Gorica, 4. septembra. Radi neprestane vročine je v Gorici zmanjkalo vode. Oddajanje vode privatnim

„Zakaj se šališ, Bogomir? Saj veš.“

Obmolnila je; pri tem pa me je pogledala tako ljubeznivo s svojimi skrivnostnimi očmi, kot bi me hotela videti na dnu moje duše. Tudi jaz sem jo pogledal vprašujoče: „Slavka, reci mi, da si me ljubila, kot sem ljubil jaz tebe!“

„In zdaj, Bogomir?“ Zopet me je pogledala, da sem vztrepetal.

„Slavka!“

Tesneje sem stisnil njeno roko, jo prijel krog pasu ter pritisnil nase...

„Slavka,“ sem rekel nekoč svoji soprog, „se li še spominjaš, kdaj sva se midva zaročila?“

„Že zopet si postal idealen, Bogomir!“

„Slavka, pri tebi vendar moram biti idealen. Saj imaš še vedno tiste skrivnostne oči, še vedno tiste žareče ustnice in še vedno iste vroče poljube!“

„Daj, Slavka!“

In sva se poljubila, kakor takrat prvokrat.

podjetjem se je radi tega danes ustavilo. Mestni študenti so vsaki dan za par ur odprti. Tudi škropljenje cest je moralo prenehati, vsled česar je po cestah vedno več prahu.

Državni zbor.

Dunaj, 4. septembra. „Neue Freie Presse“ poroča, da bo v jesenskem zasedanju državnega zbora prišla na dnevni red tudi novela o spolnitvi vodocestne predloge iz leta 1901.

Gesmann.

Dunaj, 4. septembra. Korespondenca „Austria“ se danes peča z vestmi o umaknitvi dr. Gessmana iz političnega življenja in izjavlja, da so vse te vesti — neresnične, Nasprotno! Gessmann bo baje celo poklican v gosposko zbornico.

Ogrsko-hrvaška zbornica.

Budimpešta, 4. septembra. Na današnji seji ogrsko-hrvaškega državnega zbora so se vršila sama poimenka glasovanja.

Baron Gautsch v Pešti.

Budimpešta, 4. septembra. Ministrski predsednik baron Gautsch je dospel danes semkaj in konferiral s Khuenom-Hedervaryjem o mesnem vprašanju in brambni predlogi. Jutri se vrne zopet na Dunaj.

Maroško vprašanje.

Berlin, 4. septembra. Pogajanja med francoskim poslanikom v Berlinu, Cambonom in nemškim zunanjim ministrom Kiderlenom-Wächterjem so se pričela danes.

Generalna stavka na Francoskem.

Pariz, 4. septembra. Delavska zveza pripravila na generalno stavko. Glavna debata o tem se bo razvila na zborovanju delegacije, ki se bo vršilo dne 15. septembra t. l. v Parizu. Najbrže bo delegacija sklenila da nastopi generalna stavka takoj prvi dan, ko bo napovedana francoska vojna radi Maroka.

Poroka priučeze Jelene.

Petrograd, 4. septembra. Povodom zaroke princese Jelene z ruskim velikim knezom Ivanom Konstantinovičem poroča „Rusija“, da bodo tradicionalne vezi Srbije z Rusijo od sedaj naprej še tesnejše in še bolj prijateljske.

Demisija Stolipina.

Petrograd, 4. septembra. Danes se je vršil pod predsedstvom carja Nikolaja kronski svet, na katerem se je razpravljalo o stališču ministrskega predsednika Stolipina. Že danes je namreč gotovo, da bo moral Stolipin prejkoslej demisionirati.

Zmagoslavni pohod eksšaha Mohameda Alija.

Teheran, 4. septembra. Vojska bivšega eksšaha Mohameda Alija je na zmagoslavnem pohodu proti glavnemu mestu Teheranu. Vlade čete so na begu. Vsa severna Perzija je že v rokah eksšaha, katerega je ljudstvo proglasilo perzijskim vladarjem.

Kolera v Pešti.

Budimpešta, 4. septembra. Kolera se v mestu vedno bolj razširja. Donava je popolnoma inficirana. Danes se je zopet pojavil smrtni slučaj vsled azijske kolere.

Kolera v Benetkah.

Benetke, 4. septembra. Beneški župan je brzojavno prosil vladu za pomoč proti koleri, ki zavzema naravnost ogromne dimenzije. Umrlo je tudi že več sanitetnih uradnikov za kolero. V mnogih krajih beneške okolice umre kar po 40 oseb na dan za azijsko kolero. Zupanstvo je brez vsake moči.

Podraženje piva na Češkem.

Pizen, 4. septembra. Pizenska akcijska in meščanska pivovarna se še nista odločili za podraženje piva. Vsekakor pa je skoro gotovo, da se bodo končno tudi pizenske pivovarne uklonile zahtevam drugih tovarov. Podraženje stopi v veljavo s 1. januarjem 1912.

Razne vesti.

* Bodoča prestolnica romanskih narodov je Buenos Aires, glavno mesto republike Argentine v Južni Ameriki. Argentina je ona dežela, ki postane v najbližji bodočnosti največji in najboljši trg za evropske industrijske izdelke. Ker pa Argentinci ne zahtevajo čenenega, temveč v resnici dobrega blaga, če je tudi dražje, dela angleška industrija na tem trgu največjo kupčijo. Buenos Aires z večjo pravico trdi o samem sebi, da predstavlja celo Argentino, nego Pariz, da predstavlja Francijo, kajti Argentina ima danes 7 milijonov prebivalcev, od katerih jih živi poldrugi milijon v glavnem mestu. Tako krasnega, velikega in bogatega mesta, kakor je Bu-

enos Aires, ni v nobeni angleški koloniji. Buenos Aires je med vsemi mesti romanskega sveta že drugo, ter je dvakrat tako veliko nego Rim, Napoli, Milano, Madrid in Lizbona, pred njim je samo Pariz. Vse kaže, da Buenos Aires v kratkem preraste in prehiti tudi Pariz, kajti v Buenos Airesu je 34.31 porodov na 1000 prebivalcev, dočim jih je v Parizu le 18.7. Buenos Aires se razvija glede ukusa in mode po pariški šegi, v trgovini pa imajo angleški kapital, angleška industrija in angleški trgovski običaji največji vpliv.

* V aeroplanu čez morje. Drzen načrt, leteti z aeroplanom iz Amerike v Evropo, namerava uresničiti mladi ameriški aviatik H. A. Robinson. V ta namen gradi čisto poseben aeroplan, ki bo lahko plaval tudi po morju in se spet iz vode dvignil v zrak. Pri prvem poizkusu bodo seveda aeroplan spremljale zaradi varnosti na morju ladje.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik V. M. Zalar.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Dve gospodični iščeta stanovanja s hrano pri boljši rodbini. Ponudbe s pogoji pod „Stanovanje 451 na tpravo „Jutra“. 366/2—1

Dobro izveščana šivilja prevzame šivanje po hišah. Ponudbe na „Prvo anončno pisarno“. 531/1—1

Blagajničarka ali prodajalka dobro izveščana v manufakturi in specerijski stroki išče službe. Vstopi lahko takoj. Ponudbe na „Prvo anončno pisarno“. 532/1—1

Šivilje se sprejmejo pri A. Singer. Gosposka ulica št. 4. 533/3—1

KORESPONDENCA.

Zidan'most-Celje. Sedaj imam prepričanje, da so bile moje solze pri predzadnjem sestanku opravičene. C.

Zora. Ni šlo, pa saj to ne izpremeni ničesar, torej potrpite in verujte! Naslov kakor doslej. P.

Kupujte „JUTRO“.
Izvod samo 6 vinarjev.

Lepo, čisto meblovana

mesečna soba

s posebnim vhodom in lepim razgledom se takoj odda. — Poizve se pri blagajniku v mestni zastavljalnici.

L. J. Fröhlich

sobni slikar in pleskarski mojster, dekoracije, napisi in cerkveno slikarstvo
Ljubljana, Hrenova ulica 17.

Poštno-hranilnični račun št. 67.626.

Hiša

v Trbovljah, enonadstropna, 5 minut od farne cerkve, tik okrajne ceste, z vsemi pritliklinami in 460 sežnjem zemljišča, še 9 let davka prosta

se prod.

Franc Drnovšek, nadpaznik, Ojstro, p. Hrastnik.

Izjava.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam, da je bil moj prejšnji poslovodja Matija Terlep z dnevom 6. julija t. l. odpuščen iz moje službe ter da ni nikakor več opravičen sprejemati v mojem imenu naročil. Ob enem opominjam vse one, ki raznašajo o moji tovarni neresnične slabe vesti, da bom v takih slučajih najstrožje postopal in jih sodnijsko zasledoval.

Peter Keršič,

tovarna vozov Spodnja Šiška.

Iv. Smrekar

== v Mokronogu ==
sprejme takoj

šest čevlarskih pomočnikov

za razna dela. Plača po dogovoru.

Dva dijaka

ali dve gospici se sprejme za prihodnje šolsko leto na stanovanje in hrano v bližini nove gimnazije na Poljanski cesti. Na razplogo so poučne knjige in najnovejši leksikon. Natančneje se se poizve pri tvrdki Ant. Krisper, Ljubljana, Glavni trg.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Dijaki ali uradnik

(samci) dobe v hotelu „Tratnik“ Sv. Petra cesta št. 27 v Ljubljani lepe sobe in hrano po znižanih cenah. Mesečne sobe z 1, 2 ali 3 posteljama.

Prodajalka

stara 20 let, večša manufakturne in specerijske stroke

želi spremeniti službo.

Pisma naj se pošiljajo na upravištvu „Jutra“ pod L. P.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dea

J. ZAMLJEN

čevlarski mojster

V LJUBLJANI

— Sodnijska ulica št. 3 —

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah. Zaloga potrebščin za ribji lov.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Pozor! Preselitev! Pozor!

FR. P. ZAJEC, Ljubljana.

Velika zaloga pravih švicar. ur, zlatnine, srebrnine, gramofonov, plošč itd.

Tem potom vljudno naznanjam, da sem preložil svojo trgovino s Starega trga 26 na

Stari trg št. 9

isto popolnoma na novo uredil ter povečal in mi bo mogoče svoje cenjene odjemalce v vsakem oziru v zadovoljivost postreči. — Osebito opozarjam slavno občinstvo, kot prvi in edini slovenski, to obrt upravičeni izvrševati ter oblastveno izprašani optik in strokovnjak na svoj

optični zavod

po najnovejšem sistemu z električnim obratom urejeni. V zalogi imam vedno najnovejše ščipalnice, očala, tudi Rotenstockove; toplomerje, daljnogledne vseh vrst, kakor „Zeis“, „Goerz“, „Busch“ itd., zrakomere, hydrometre, raznovrstne tehtnice za žganje, mleko itd. — Vsa popravila izvršujem v svoji lastni, dobro urejeni delavnici točno in solidno. — Zahvaljujem se za dosedanje mi izkazano zaupanje in prosim, da mi isto ohranite tudi v bodoče. Z odličnim spoštovanjem

Fr. P. Zajec, Stari trg št. 9.

„Jutro“ se prodaja v Trstu

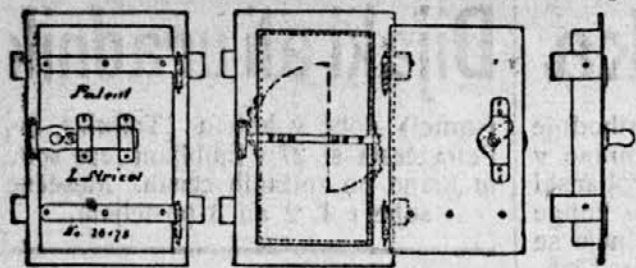
po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast. Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Maroo.

Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquadotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.
Cechimi, ulica dell' Istra,

Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posestnike in hišne upravitelje.

Proti sajam in prahu popolnoma varno zaprtilnik, kjer je vsaka nevarnost po ognju izključena, omogočajo samo patentna dvojna

dimniška vrata

s trojnati prot ognju varnim zatvorom.
(C. kr. avst. pat. št. 26.175 od 1. junija 1906)

Konstrukcija teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali pa že v starih poslopih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in splošno pripoznali tem dimniškim vratom prednost pred vsemi drugimi.

Magistralni priporočila ta vrata z razpisom 21. avgusta 1907; deželni glavar kranjski pa z okrožnico z dne 11. maja 1908 vsem županstvom na Kranjskem. — Pojasnila daje

L. Stricel, dimnikarski mojster.

Dobivajo se pri Lud. Striclu kakor tudi pri tvrdki Avg. Žabkar.
Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po patent. zakonu.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden,

urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v Genovi in Bielu, on torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

.. ALPINA URE ..

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani
po 6 vinarjev
v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušter, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstern, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Šitar, Florjanska ulica.
Blažnik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kane, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Sveteč, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

Fotografske aparate
in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporočam
fotomanufaktura in drogerija
„Adrija“
v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Ves čist dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,495.719.—

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reserve in fond K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.860.58.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.
Plašne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

CYCLES

KINTA

K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in nepreosljiva so KINTA kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.
Muzikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejšie črke.
Litografija.

Postna hranilnica št. 76.307.

Del. glavnica:
K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad:
K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splicetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$
brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

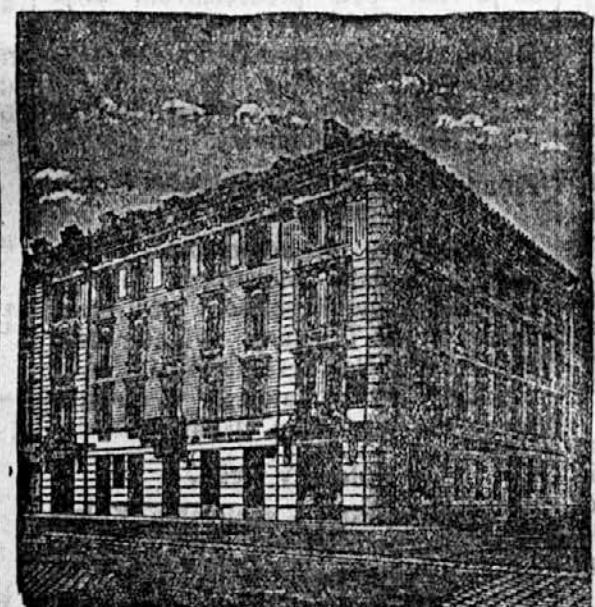
Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000.—

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000.—